

PRAKTIČNI KOMENTAR OBLIGACIJSKEGA ZAKONIKA (OZ)

Splošni del

1. knjiga
(1. do 198. člen)

LEXPERA®

GV
ZALOŽBA

Ljubljana 2025

Avtorji komentarjev členov (1. knjiga)

Vesna Bergant Rakočević
149–152, 158, 171, 183, 185

Nina Betetto
190–198

Matej Čujovič
15–16, 135–146

Klemen Drnovšek
112–117, 134, 147–148, 156–157

Miha Juhart
1–4, 6, 8–14, 100

Boštjan J. Turk
118, 155

Mateja Končina Peternel
41–44, 164–176

Tomaž Pavčnik
5, 39–40, 45, 82–85, 154, 178–182

Jorg Sladič
7, 17–20, 51–58, 120–121, 126–130

Igor Strnad
177, 189

Luigi Varanelli
21–38, 46–50, 59–81, 86–93, 101–111, 119, 122–125, 131–133, 153, 159–163,
186–188

Nana Weber
94–99

*... tot auctorum dispersa volumina
uno codice indita ostendere ...*
Iustiniani Augusti const. *Deo auctore*, 2

Predgovor

Več kot dvajset let po uveljavitvi Obligacijskega zakonika se je pojavila potreba po posodobljenem komentarju, saj se je od takrat do danes izoblikovala pomembna sodna praksa, ki se od prejšnje v marsičem razlikuje. Poleg tega so bili sprejeti številni zakoni (na primer na področjih varstva potrošnikov, elektronskega poslovanja ipd.), ki so bistveno posegli v klasične sheme obligacijskih razmerij in popolnoma spremenili razmerja med strankami pogodbe oziroma same načine sklepanja pravnih poslov.

Naslovu komentarja smo dodali pridevnik »praktični«. In to ne samo zato, ker smo vanj skušali vključiti in analizirati čim več sodne prakse, temveč (in predvsem), ker so pri njegovem nastanku sodelovali vrhunski pravniki, ki se vsak dan srečujejo s praktičnimi, konkretnimi pravnimi problemi. Teorija in primerjalnopravni pregledi so navedeni le tam, kjer je iz njih mogoče neposredno dobiti odgovore na konkretna, praktična vprašanja.

Absolutna novost pri knjigi je analiza materialnopravnih vprašanj s procesnopravnih vidikov. Ta del nedvoumno pomeni veliko prednost pri praktični uporabi komentarja, saj so materialnopravna vprašanja skoraj vedno prepletena s procesnopravnimi dilemami.

Tudi oblika komentarja je v našem pravnem prostoru novost. Posamezne teme so navedene v krajših sklopih s krepkimi črkami, in sicer zato, da se bralcu omogoči čim hitrejše iskanje teme, instituta ali odgovora na vprašanje, ki se mu je postavilo. Komentar je zato zelo priročen in uporaben za odvetnike, sodnike, notarje in zaposlene v pravnih službah, skratka za vse, ki vsak dan rešujejo praktična pravna vprašanja oziroma se srečujejo z obligacijskimi razmerji.

Resnično upam, da bo komentar dosegel svoj namen in izpolnil pričakovanja bralcev. Naj se na koncu zahvalim vsem avtorjem in drugim sodelavcem pri nastajanju komentarja, ki so z veliko vloženega truda pomagali pri izvedbi tega velikega projekta.

doc. dr. Luigi Varanelli
urednik

Ljubljana, junij 2025

KAZALO

Predgovor	5
Seznam predpisov s kraticami	15

Praktični komentar Obligacijskega zakonika (OZ) SPLOŠNI DEL

I. poglavje: TEMELJNA NAČELA	21
Uporaba tega zakonika (1. člen)	21
Dispozitivna narava zakonskih določb (2. člen)	23
Prosto urejanje obligacijskih razmerij (3. člen)	27
Enakopravnost udeležencev v obligacijskih razmerjih (4. člen)	31
Načelo vestnosti in poštenja (5. člen)	33
Skrbnost (6. člen)	42
Prepoved zlorabe pravic (7. člen)	44
Načelo enake vrednosti dajatev (8. člen)	63
Dolžnost izpolnitve obveznosti (9. člen)	66
Prepoved povzročanja škode (10. člen)	68
Mirno reševanje sporov (11. člen)	69
Poslovni običaji, uzance, praksa (12. člen)	71
Gospodarske pogodbe (13. člen)	73
Drugi pravni posli (14. člen)	76
II. poglavje: NASTANEK OBVEZNOSTI	79
1. oddelek: POGODBA	79
1. odsek: SKLENITEV POGODBE	79
I. SOGLASJE VOLJ	79
Kdaj je pogodba sklenjena (15. člen)	79
Nesporazum (16. člen)	85
Obvezna sklenitev in obvezna vsebina pogodbe (17. člen)	89
Izjava volje (18. člen)	100
Dovoljenje in odobritev (19. člen)	111

Pogajanja (20. člen)	118
Čas in kraj sklenitve pogodbe (21. člen)	131
Ponudba (22. člen)	138
Razstavljanje blaga (23. člen)	144
Katalogi in oglasi (24. člen)	147
Učinek ponudbe (25. člen)	149
Do kdaj veže ponudba (26. člen)	153
Oblika ponudbe (27. člen)	157
Sprejem ponudbe (28. člen)	159
Sprejem ponudbe s predlogom naj se spremeni (29. člen)	164
Molk naslovnika (30. člen)	168
Zapozneli sprejem in zapoznela vročitev izjave o sprejemu (31. člen) . . .	174
Smrt ali nesposobnost ene stranke (32. člen)	177
Predpogodba (33. člen)	178
II. PREDMET	187
Kakšen mora biti predmet obveznosti (34. člen)	187
Ničnost pogodbe zaradi predmeta (35. člen)	194
Poznejša možnost (36. člen)	200
Kdaj je predmet obveznosti nedopusten (37. člen)	201
Kdaj je predmet določljiv (38. člen)	203
III. PODLAGA	209
Dopustna podlaga (39. člen)	209
Nagibi za sklenitev pogodbe (40. člen)	218
IV. SPOSOBNOST	221
Pogodba poslovno nesposobne osebe (41. člen)	221
Pravica sopogodbenika poslovno nesposobne osebe (42. člen)	234
Poziv zakonitemu zastopniku, naj se izreče (43. člen)	237
Če si pogodbениk pridobi poslovno sposobnost po sklenitvi pogodbe (44. člen)	238
V. NAPAKE VOLJE	239
Grožnja (45. člen)	239
Bistvena zmota (46. člen)	243
Zmota v nagibu pri neodplačni pogodbi (47. člen)	260
Posredna izjava (48. člen)	263
Prevara (49. člen)	265
Navidezna pogodba (50. člen)	277
VI. OBLIKA POGODBE	289

Neobličnost pogodbe (51. člen)	289
Oblika pogodbe o prenosu nepremičnin (52. člen)	303
Sporazumna razveza obličnih pogodb (53. člen)	306
Dogovorjena oblika (54. člen)	308
Sankcija, če pogodba nima potrebne oblike (55. člen)	312
Domneva o popolnosti listine (56. člen)	314
Sestavitev listine (57. člen)	317
Če je bila izpolnjena pogodba, ki ji manjka oblika (58. člen)	323
VII. POGOJ	328
Pogoji in njihov učinek (59. člen)	328
Nedopusten ali nemogoč pogoj (60. člen)	337
Zavarovanje pogojne pravice (61. člen)	339
VIII. ROK	341
Računanje časa (62. člen)	341
Uporaba pravil o pogoju (63. člen)	345
IX. ARA IN ODSTOPNINA	347
1. Ara	347
Vračanje in vštevanja are (64. člen)	347
Neizpolnitev pogodbe (65. člen)	353
Pri delni izpolnitvi obveznosti (66. člen)	358
2. Odstopnina	359
Vloga odstopnine (67. člen)	359
Ara kot odstopnina (68. člen)	364
2. odsek: ZASTOPANJE	367
I. O ZASTOPANJU NASPLOH	367
Možnost zastopanja (69. člen)	367
Učinki zastopanja (70. člen)	376
Prenos pooblastil (71. člen)	382
Prekoračitev pooblastil (72. člen)	385
Pogodba, ki jo sklene neupravičena oseba (73. člen)	391
II. POOBLASTILO	398
Pooblastitev (74. člen)	398
Posebna oblika pooblastila (75. člen)	403
Obseg pooblastitve (76. člen)	405
Preklic in zožitev pooblastila (77. člen)	409
Učinek prenehanja in zožitve pooblastila nasproti tretjim (78. člen)	411
Drugi primeri prenehanja pooblastila (79. člen)	414

III. POSLOVNO POOBLASTILO	417
Pooblastilo po zaposlitvi (80. člen)	417
Pravice trgovskega potnika (81. člen)	421
3. odsek: RAZLAGA POGODB	424
Uporaba določil in razlaga spornih določil (82. člen)	424
Nejasna določila v posebnih primerih (83. člen)	435
Dopolnilno pravilo (84. člen)	438
Izvensodna razlaga pogodb (85. člen)	440
4. odsek: NEVELJAVNOST POGODB	442
I. NIČNE POGODBE	442
Ničnost (86. člen)	442
Posledice ničnosti (87. člen)	457
Delna ničnost (88. člen)	464
Konverzija (89. člen)	471
Poznejše prenehanje vzroka ničnosti (90. člen)	474
Odgovornost tistega, ki je kriv za ničnost pogodbe (91. člen)	477
Uveljavljanje ničnosti (92. člen)	479
Neomejeno uveljavljanje ničnosti (93. člen)	490
II. IZPODBOJNE POGODBE	493
Kdaj je pogodba izpodbojna (94. člen)	493
Razveljavitev pogodbe (95. člen)	498
Posledice razveljavitve (96. člen)	502
Odgovornost za razveljavitev pogodbe (97. člen)	506
Odgovornost poslovno omejeno sposobne osebe (98. člen)	508
Prenehanje pravice (99. člen)	511
5. odsek: DVOSTRANSKE POGODBE	515
I. ODGOVORNOST ZA STVARNE IN PRAVNE NAPAKE	
IZPOLNITVE	515
Odgovornost za stvarne in pravne napake (100. člen)	515
II. UGOVOR NEIZPOLNJENE POGODBE	518
Pravilo sočasne izpolnitve (101. člen)	518
Če postane izpolnitev obveznosti ene stranke negotova (102. člen)	529
III. PRENEHANJE POGODBE ZARADI NEIZPOLNITVE	534
Pravica ene stranke, če druga stranka ne izpolni svoje obveznosti (103. člen)	534
Če je pravočasna izpolnitev bistvena sestavina pogodbe (104. člen)	546
Če pravočasna izpolnitev ni bistvena sestavina pogodbe (105. člen)	551

Odstop od pogodbe brez naknadnega roka (106. člen)	556
Odstop od pogodbe pred iztekom roka (107. člen)	558
Odstop od pogodbe z zaporednimi obveznostmi (108. člen).	560
Dolžnost obvestitve (109. člen)	564
Kdaj od pogodbe ni mogoče odstopiti (110. člen)	565
Učinki razvezane pogodbe (111. člen).	569
IV. RAZVEZA ALI SPREMEMBA POGODBE	
ZARADI SPREMENJENIH OKOLIŠČIN	576
Predpostavke (112. člen)	576
Dolžnost obvestitve (113. člen)	585
Okoliščine, pomembne za odločbo sodišča (114. člen).	588
Odpoved sklicevanju na spremenjene okoliščine (115. člen).	592
V. NEMOŽNOST IZPOLNITVE	595
Nemožnost izpolnitve, za katero ne odgovarja nobena stranka (116. člen)	595
Nemožnost izpolnitve, za katero stranka odgovarja (117. člen).	600
VI. ČEZMERNO PRIKRAJŠANJE	604
Očitno nesorazmerje vzajemnih dajatev (118. člen)	604
VII. ODERUŠKA POGODBA	613
Oderuška pogodba (119. člen).	613
VIII. SPLOŠNI POGOJI POGODBE	624
Obveznost (120. člen)	624
Ničnost nekaterih določil splošnih pogojev (121. člen).	634
IX. PRENOS POGODBE	641
Pogoji za prenos (122. člen)	641
Odgovornost prenositelja (123. člen).	648
Ugovori (124. člen).	650
6. odsek: SPLOŠNI UČINKI POGODBE	652
I. USTVARJANJE OBVEZNOSTI ZA POGODBENIKE	652
Učinki pogodbe med pogodbenikoma in njunimi pravnimi nasledniki (125. člen)	652
II. POGODBA V KORIST TRETJEGA	656
Neposredna pravica tretjega (126. člen)	656
Preklic koristi za tretjega (127. člen).	666
Ugovori dolžnika proti tretjemu (128. člen)	669
Odklonitev tretjega (129. člen)	671
Obljuba dejanja tretjega (130. člen).	673

2. oddelek: POVZROČITEV ŠKODE	677
1. odsek: SPLOŠNA NAČELA	677
Podlage za odgovornost (131. člen).....	677
Škoda (132. člen)	763
Zahteva, da se odstrani škodna nevarnost (133. člen).....	775
Zahteva za prenehanje s kršitvami osebnostnih pravic (134. člen).....	791
2. odsek: KRIVDNA ODGOVORNOST	804
Kdaj je podana krivda (135. člen).....	804
Neodgovorne osebe (136. člen).....	810
Odgovornost mladoletnika (137. člen).....	814
Silobran, stiska, odvrnitev škode od drugega (138. člen)	819
Dovoljena samopomoč (139. člen)	823
Privolitev oškodovanca (140. člen)	826
3. odsek: ODGOVORNOST ZA DRUGEGA	830
Osebe z motnjo v duševnem razvoju in s težavami v duševnem zdravju (141. člen)	830
Odgovornost staršev (142. člen)	834
Solidarna odgovornost (143. člen).....	838
Odgovornost drugih za mladoletnika (144. člen)	842
Posebna odgovornost staršev (145. člen).....	846
Odgovornost iz pravičnosti (146. člen)	849
4. odsek: ODGOVORNOST ZA DELAVCE	853
Odgovornost delodajalcev (147. člen)	853
Odgovornost pravne osebe za škodo, ki jo povzroči njen organ (148. člen)	861
5. odsek: ODGOVORNOST ZA ŠKODO OD NEVARNE STVARI ALI NEVARNE DEJAVNOSTI	865
I. SPLOŠNE DOLOČBE	865
Domneva vzročnosti (149. člen)	865
Kdo odgovarja za škodo (150. člen)	879
Protipraven odvzem nevarne stvari imetniku (151. člen).....	882
Izročitev stvari tretjemu (152. člen)	886
Oprostitev odgovornosti (153. člen)	889
II. ODGOVORNOST PRI NESREČI, KI JO POVZROČIJO PREMIKAJOČA SE MOTORNA VOZILA	904
154. člen	904

III. ODGOVORNOST PROIZVAJALCA STVARI Z NAPAKO	909
155. člen	909
6. odsek: POSEBNI PRIMERI ODGOVORNOSTI	918
Odgovornost zaradi terorističnih dejanj, javnih demonstracij ali manifestacij (156. člen)	918
Odgovornost organizatorja prireditve (157. člen)	928
Odgovornost imetnika živali (158. člen)	935
Odgovornost imetnika stavbe (159. člen)	943
Odgovornost za rušenje gradbe (160. člen)	951
Odgovornost zaradi opustitve nujne pomoči (161. člen)	961
Odgovornost v zvezi z obveznostjo sklenitve pogodbe (162. člen)	967
Odgovornost v zvezi z opravljanjem poslov splošnega pomena (163. člen)	969
7. odsek: POVRNITEV ŠKODE	971
I. POVRNITEV PREMOŽENJSKE ŠKODE	971
Vzpostavitev prejšnjega stanja in denarna odškodnina (164. člen)	971
Kdaj zapade odškodninska obveznost (165. člen)	976
Odškodnina za uničeno stvar, odvzeto na nedovoljen način (166. člen)	980
Odškodnina v obliki denarne rente (167. člen)	982
II. OBSEG POVRNITVE PREMOŽENJSKE ŠKODE	987
Navadna škoda in izgubljeni dobiček (168. člen)	987
Popolna odškodnina (169. člen)	995
Zmanjšanje odškodnine (170. člen)	997
Deljena odgovornost (171. člen)	998
III. POSEBEJ O POVRNITVI PREMOŽENJSKE ŠKODE V PRIMERU SMRTI, POŠKODBE IN OKVARE ZDRAVJA	1018
Izgubljeni zaslužek ter stroški za zdravljenje in pogreb (172. člen)	1018
Pravica osebe, ki jo je umrla preživljal (173. člen)	1021
Povrnitev škode v primeru telesne poškodbe ali prizadetega zdravja (174. člen)	1024
Sprememba prisojene odškodnine (175. člen)	1032
Neprenosnost pravic (176. člen)	1034
IV. POSEBEJ O POVRNITVI PREMOŽENJSKE ŠKODE PRI ŽALITVI ČASTI ALI ŠIRJENJU NERESNIČNIH TRDITEV	1036
Povrnitev premoženjske škode pri žalitvi časti (ali širjenju neresničnih trditev (177. člen)	1036

V. POVRNITEV NEPREMOŽENJSKE ŠKODE	1043
Objava sodbe ali popravka (178. člen)	1043
Denarna odškodnina (179. člen)	1049
Osebe, ki imajo v primeru smrti ali težke invalidnosti pravico do denarne odškodnine (180. člen)	1059
Kršitev dostojanstva (181. člen)	1063
Povrnitev bodoče škode (182. člen)	1067
Denarna odškodnina pravni osebi (183. člen)	1071
Deljena odgovornost in zmanjšanje odškodnine (185. člen)	1076
8. odsek: ODGOVORNOST VEČ OSEB ZA ISTO ŠKODO	1077
Solidarna odgovornost (186. člen)	1077
Solidarna odgovornost naročitelja in izvajalca del (187. člen)	1092
Regres plačnika (188. člen)	1096
9. odsek: PRAVICA OŠKODOVANCA PO ZASTARANJU PRAVICE ZAHTEVATI ODŠKODNINO	1101
189. člen	1101
3. oddelek: NEUPRAVIČENA PRIDOBITEV	1103
1. odsek: SPLOŠNO PRAVILO	1103
Splošno pravilo (190. člen)	1103
2. odsek: PRAVILA VRAČANJA	1112
Kdaj se ne more zahtevati vrnitev (191. člen)	1112
Izpolnitev naravne obveznosti ali moralne dolžnosti (192. člen)	1118
Obseg vrnitve (193. člen)	1120
Povrnitev stroškov (194. člen)	1125
Kdaj je mogoče prejeti obdržati (195. člen)	1129
Uporaba stvari v tujo korist (196. člen)	1134
Izdatek za drugega (197. člen)	1143
Uporaba tuje stvari v svojo korist (198. člen)	1149